

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

→←

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltnék.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager C. cégénél.

→←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager C. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Október hatodika.

Komor sötétség lopódzik a szívekbe, sirva fakadunk emlékezetére a véres hőharmunkának.

A mi 1849. október 6-án történt Aradon, az mély fájdalommal és végtelen bánattal tölt el minden magyart. Nem volt az csak boszu műve, de vért szomjuhozó bestialitás. Nem tudjuk és nem leszünk képesek soha elfelejteni a tizenhárom hőst, kiknek vére áztatta az aradi mezőt. Minden időnkben emlékezetünkben marad azoknak a vitéz tábornokoknak a martíromsága, kiket az ellenség oly kegyetlen és csúfos módon kivégeztetett.

A magyarság hősi vezetői, a bátor, elszánt hadvezérek, a haláltól nem rettegő dicső hazafiak emelt fővel, nyílt tekintettel félelem nélkül mentek a bitó alá, egyikük sem remegett, egyikük sem rettegett a haláltól, de szíveikben háborgott, tombolt a féltelen megvetés, gyűlölet az ellenfélle szemben, lelkükben lobogott a hazaszeretet lángja és e nemes lelkeiket rezignációval a magyarok Istenének ajánlva várták vértanu halálukat.

Az erőszak hatalmába ejtette ugyan testeiket, de nem volt képes lenyügözni magasan szárnyaló lelkeiket. Nem hajtottak térdet, nem hullottak a porba, nem esdekeltek kegyelemért. A halálnál sokkal jobban gyűlölték az ellenséget, semhogy kérő, esdeklő szó jöhetett volna ajkukra. Nyugodtan, szívesen szenvedték el forrón szeretett hazájukért a szörnyű halált.

Senki nem ölheti ki a magyarság lelkületéből e gyászos nap emlékezetét, senki sem moshatja el a gyilkoságok végtelen sorozatának e legborzasztóbb, vérfagyasztó jelenetének képét; sohasem lehet jóvátenni azt a nagy igazságtalanságot, a mit azzal a tizenhárom vitéz tábornokkal szemben elkövettek. Az idő gyógyító, felejtető hatása

itt kudarcot vall. Ime, félszázadnál hosszabb idő mult el azóta, de a szomorú szcenát látja, érzi még mindenki, azok is, kik tán szemtanúi valának, de még inkább azok, kik akkor még nem éltek; a magyar ifjak.

De ha gyászos emlékezetű is e nap a magyar nemzetnek, mégis lélekemelő. Mert a durva hatalom önkényű vérontása szégyenletes, de dicső a martírok bátor, halálmegvető magatartása. Az Aradon pihenő vértanuk emlékeztén ma is fölbuzdul, lelkesedik a nemzet, hogy a vérszes, zivataros időkben voltak olyan férfiai, kik egy önzetlen, szent, magasztos célért: a magyar nemzet szabadságáért, függetlenségeért küzdve bátran kitérték mindhalálig. A legnemesebb legfenségesebb ügy lebegett szemeik előtt s ennek a jegyében tanúsítottak csodálatos hősies elszántságot. Kis számú csapatokkal győzelmet győzelem után arattak a számban aránytalan nagyobb, jól fegyelmezett, de lelkesedés nélkül küzdő ellenségen. A magyarok fegyvere erősen sujtott, mert a hazaszeretet lehel belé erő, a kicsi magyar hadsereg tüzes, legdrágább kincsüket védelmező férfiakból állott, kiket a magasztos eszme bátorított, buzditott.

Kegyelettel adózzunk e napon a mi szent vértanuinak, a kik a legválságosabb helyzetekben előljárták a csatákban, nem rettegve száz halált se, igazuk hangoztatásával lelkesítették vitézeiket, kik nem kerültek soha, a veszelty, ha arról volt szó, hogy hazájukat szolgálják, kik az elülső sorokban álltak az ellenség golyói elé és nem kimélték magukat soha, a mikor honvédjeikkel neki rontattak a kiméletlenség szolgálatába szegődött ellenfélnek.

Merítsünk e szent napon lelkesedést, kitartást szívósságot és hazafias érzületet a vértanu halált s szenvedett tábornokok hős-

tetteiből, és mikor most, úgy ezentúl is mindenkor adózzunk illő kegyelettel hervadtatlan dicsőségüknek.

Selyemtenyésztés.

Válasz a tek. Országos selyemtenyésztési felügyelőségnek.

Lapunk f. évi 31-ik számában elmondottuk nézetünket a selyemtenyésztés gubóbeviteléről s valogatásnál tapasztalható véleményünk szerint igazságtalan eljárás és szokás felett, a mely cikkünk a Tekintetes Országos m. kir. selyemtenyésztési felügyelőség ugyan csak lapunk 38-ik számában hosszan, kimerítően válaszol.

Cikkünk megírására bennünket semmi animozitás nem vezetett, tisztán a selyemtenyésztők, s alkalmazottak érdekében s a magyar nyelv érdekében szólaltunk fel, s ha cikkünket az Orsz. selyemtenyésztési felügyelőség megszíveli s odahat a jövőben, hogy méltánytalanság megszüntetésére tett javaslatainkat elfogadja s a magyar nyelvet teljesen érvényre emeli, elértük célunkat.

Miután az O. S. F. válasza ki nem elégitő, ezért válaszolunk arra pontonként, a melyből az elfogulatlan s pártatlan olvasó, de azt hisszük maga o. s. f. is meg fog győződni, hogy igazunk van s az igazságot nem lehet megdönteni hosszú, habár szép magyarázatokkal.

A gubó osztályozásra, lehet, hogy a gyakorlat az O. s. f.-nek ad igazat, állításunk nem téves, mert úgy vagyunk informálva, hogy az I-ső oszt. gubóra már a kiadott utasítás-ban ki van mondva, hogy az I-ső oszt. gubó ne legyen több mint 50—52%. S hogy egyes helyen az I-ső oszt. gubó, mint az O. s. f. mondja némely állomáson 75—83%-ot is meghaladott, az meglehet, de az átlag ettől a számból legalább is annyira van mint Makó Jeruzsálemtől. És hogy sok helyütt a gyegébb gubót is I. oszt. sorozanak, azt engedje meg az O. s. f. nem hisszük el. Ez csak talán ott történik, a hol a selyemtenyésztést megakarják honosítani, s ha ezt ott teszik, ez csak mézes madzag, a mely, ha kissé lábra kapott a selyemtenyésztés keserű mandulává lesz. — Hogy 15% II. oszt. gubó lehet az I. osztályban, ezt a szabályzat megengedi ugyan, de, ha rájönnek úgy már 12%-nál is megbüntetik a vezetőt. Hát ha ez tény, pedig úgy van, miért büntetik a vezetőt kevesebb százalékért mikor a praxis mutatja, hogy a fővá-

TÁRCA

Pásztoróra.

Ebédután a hölgyek a fürdőszállóda hűs szobáiba menekültek egy hűs szieszára, mi férfiak pedig — a rendes kompánia — künn a verandán szárcsoltuk a kalandokkal fűszerezett illatos mokaát.

Ismét Feller beszélt, az elegáns világlátott Feller, ki miként már említettem gyűlölte a szebbik nemet s így természetesen ezúttal is a nőről cseveggett. Szívesen hallgattuk. Érdekes dolgokról beszélt mindig s plasztikus előadásában szinte meglevenedtek előttünk az egyes képek. Szinte éreztük a leanderok illatát, gyönyörködünk a szerelmes fészkek hősnyibén s vele éltek végig kalandjait. Arról beszélt, hogy nincs olyan férfi, kinek életében legalább egy nő szerepet ne játszanék s hogy a legsavanyúbb kedélyű ember életében is vannak szerelmes pillanatok, amelyek mélyebb nyomot hagynak lelkében, amelyek édes, vagy bús emlékei késő véniségeig kísérik.

— Az ember azt hinné, hogy magadról beszélsz, jegyezte meg Pataky gunyosan.

— Eltaláltad. És se vagyok kivétel. Én is voltam szerelmes, legalább egyszer s az én emlékeim, szerelmemhez, fűződnek a legszomorubbak közül valók, mert hirtelen, mintegy delejes ütésre gyúlt ki bennem a szikra, mert nagyon szerettem, anélkül, hogy e szerelem igazi édességét csak egy pillanatra is élvezhettem volna. Nem maradt, csak egy félóra szomorú emléke belőle.

— Halljuk! Halljuk! hangzott az asztal körül.

— Nem lesz nagy gyönyörűségtek belőle, szolt maga elé merengve Feller. Kis szünet után pedig így folytatta:

— Akkoriban Dél-Amerikát barangoltam végig. Lovon mindössze egy kíséreléssel vágtam át az Amazont

kísérő és rengetegen s Rio de Jansiróból vasuton igyekeztem tovább Buenos-Ayresig, ahol egy barátommal volt találkozóm. Tikksztó volt a hőség s este-felé, egy kisebb állomáson kénytelen voltam kiszállani, hogy valami itallal frissítem föl elernyedt idegeimet. Éppen át akartam a pályatesten menni a vasúti vendéglő felé, mikor mögöttem, lágy dallamos hangon spanyolul megszólalt valaki:

— Uram, kérem.

Megfordultam gyönyörű, fiatal leányarcz mosolygott rám az egyik kupé ablakából. Arczom nyilván elárulta gyönyörködésemet, mert a hölgy mélyen elpirult s kissé habozva, halkán szólalt meg ismét.

— Nem érzem jól magamat uram. Megöl ez a forróság s annyi erőm sincs, hogy lemenjek. Ha nem terhelem vele, arra kérem, hozzon valami frissítőt.

Kevés időnk volt. Nem is feleltem. Berohantam a vendéglőbe s egy perc múlva egy üveg pezsgővel s gyümölcsessel tértem vissza a szép ismeretlen kupéjához. A leány ott ült a kupé pamlagán, az ablak mellett s mosolyogva köszöntte meg mikor a telt pezsgős poharat feléje nyújtottam. Mialatt a gyönyörű italt szárcsörgette idom volt közelebből meg nézni. Most láttam csak, mily gyönyörű teremtés. Alig lehetett tizenhét esztendő, s egész lényéből a fiatalság üde, hódító bája áradt felém. Könnyű, világos ruhája odatapadt gyönyörű természetéhez s a legklasszikusabb idomokat sejtette. A fő pedig a legszebb volt amit valaha álomban, vagy festve láthattam. Halvány, finom orcáit hullámos barna haj keretezte, a hófehér homlok alatt pedig a csudás kék szempár ragyogott s amint apró ajkai a pezsgőt szárcsörgettek, gyönyörű fehér fogsora villant elő.

Életemben először zavart meg egy nő látása ennyire. Szótlanul gyönyörködtem benne a zavaromban bemutakozni is elfeledtem. D lejes áram tartotta fogva minden idegemet s abban a pillanatban elhittem, hogy a szerelem mint a villám lobbanása, hir-

telen foghatja meg az ember szívét. A leány megérezte a hatást, melyet szépsége rám tett s talán, hogy zavarát palástolja, vagy mert tényleg szenvedett, azzal a mentséggel, hogy nagyon bágyadt félig a pamlag párnájára dőlt s behunyta szemeit.

Alkonyodott, a fák s a dombok mint megannyi halvány árnyék suhantak el az ablak előtt, s a hűs szellő, mely rajta beáradt szép ismeretlenem barna fűrtelével játszadozott. Nem is akartam zavarni s a kupé tulsó sarkába huzodtam. Onnan gyönyörködtem a szép leányban. Arczának körvonalai lassanként elmosódtak a félhomályban. Hirtelen úgy tűnt fel előttem, mint ha az a csudás kék szempár ragyogna felém a sötétebből, az ajkak is megnyiták s a hófehér fogsor szinte világított. Az a szép fej pedig, miként ha hívogatóan bölintott volna felém. A vér fejembe szökött. Éreztem, hogy soká nem tudnék ellentalálni a csábításnak. A vonat zakatolása is elkábított. Azt hittem hallucinálok. De nem, tisztán láttam a csillogó csalogató bolygatását. Tehát csakugyan ébren volt s hitt. De miért is volna lehetetlen. Nem vagyok valami szörnyeteg s abban a forró levegőben a nő vére is lázasabban lüktet. A józanság elhagyott s egy pillanattal később ott térdeltem a lány előtt. Megöleltem s csókot nyomtam ajkaira, aztán iszonyodva, hörgő kiáltással ugrottam föl...

Feller arca szinte eltorzult a fájdalmas visszaemlékezéstől, mikor halkal befejezte:

— Az az ajk jéghideg volt, azok a kék szemek üveges merevséggel bámultak rám. Halottat csókoltam meg.

Egy pillanatig hallgatott, aztán szomoruan tette hozzá:

— Látjátok fiuk, azóta folyton kísértének azok a holt vonások, azóta nem tudok nőre szerelemmel tekinteni.

Halász Zsigmond.

gatásnál átlag 16—18% I. o. gubó lesz a II. osztóból visszaválogatva? És ha nem feladata az O. s. f. hogy a beváltásra hozott gubókat mind átválogatassa, miért válogatja mégis mind át? Először, mert a nép nem tudja a másodsor előnyösebb is az intézetnek, ha az 6 alkalmazattai az 6 szájuk ize szerint válogatnak. A tenyésztők-figyelmeztetése a pontos válogatásra naptárak, plakátok útján meddő, mert higgye el az O. s. f. a legnagyobb része a tenyésztőknek el sem olvassa, de nem is olvashatja el, mert egyáltalán nem tud olvasni. Hogy az intézetnek mennyi a haszna, azt nem tudjuk, mert ezt az intézet nem közli az évi jelentéseiben, ott csak is a kiadott pénzről számol be, s ez főleg csak is reklám, de hogy mennyit vesz be, azt nem mondja. Pedig azt hisszük, ez nem állami titok, ezt is meg lehetne mondani. Különben csodálkozunk, hogy az intézet deficittel dolgozik, mikor neki 1 kilo szárított III. oszt. gubó 1 koronába, II. oszt. 4 k. 20 f. s I. oszt. 6 k. 90 f. bekerül nem számítva a kezelési beváltási, szárítási s egyéb költségeket, s eladja az I. o. 12—14 frankért tehát 1056 kor. — 1234 kor. ért a II. osztályt 30—50 centimellel olcsóbban, s még a III. osztályt is 8—9 frankon, tehát átlag dupla áron. Hiszen akkor az önköltség 100%-on felül van, ez pedig horribilis, s ennek oka csak a rendszerben lehet.

Hogy a tenyésztő nálunk nem fizeti a petét s lombot, az igaz, ámbar utóbbi sok helyen nagyon is drágán fizeti, de ha még ezt is fizetnie kellene, a mi sem méltányos, sem jogos nem volna, mert az utakon s utcákon csak is szederfát szabad a községnek ültetnie, annak kell beszereznie, tenyésztenie s ápolnia, akkor bizony furcsa dolog volna, hogy még fizessen is a szegény nép a lombért. Ha ezt tenné, akkor tényleg csak a selyemtenyésztésnek díjtalan rabszolgájává válna.

Hogy az O. s. f. kevesebb ellenőrzött alkalmazzon, nem teheti, ez az 6 dolga, de ezen rövid állításával épen nem győzt meg bennünket, annak a feltétlen szükségességéről. Ellenőrzés kell, de a mi sok az sok, mert a jóból is megárt a sok, s itt ha másban nem nyilatkozik az ártalma, nyilatkozik a rengeteg kiadásba, a mibe kerül, s a mely nagy összegből jobban fizethetnek a gubót. Úgy tudjuk, hogy 8—10 év előtt jobban fizette az intézet a gubót, s akkor nem panaszkodott deficitről, most kevesebbet fizet, mégis nagy deficitről beszél. Ezt nem értjük. Azon állítást, hogy ez az ellenőrzés főleg a tenyésztők érdekében történik, engedje meg az O. s. f., ezt nem írjuk alá. A beváltók, ha akad közöttük gazember, s hogy ilyen is akad, elhiszük, a tenyésztőt soha nem csalja és csalhatja meg, mert nincs is érdekében, hanem csak az intézetet. Azért újra azt mondjuk, tessék ezeket jobban fizetni, s megválogatni, s ha súlyos hibát követ el, teljes szigorral eljárni ellene. Különben, hogy mily — tisztességes emberre — sértő modorban szoktak az ellenőrző felügyelők némelyike eljárni, erről sokat mesélhetnének a beváltók.

A beváltóknak fizetett csekély díj, hogy elég szép mellékkereset, az igaz, de ismét azt mondjuk, nincs arányban a munkával. Ha az O. s. f. maga is elismeri, hogy a nagybőv munka 10—12 nap (van ez 16—18 is) akkor mire való a beváltókat a munka megkezdése előtt 6—8 nappal előbb berendelni s a főmunka után 12—14 napig még ott tartani. Akkor egyszerűbb volna pl. itt Pancsován 2 rendes beváltót, a kik az elő — s utómunkákat elvégzik — jó díjazással alkalmazni s a főmunka idejére 12—14 napra napi díjazás kiegészítőt alkalmazni. Ez kevesebbe is kerülne, s az összeállítási munka pontosabb is lenne.

Hogy a beváltók díjazásánál a jövőben az O. s. f. az általunk ajánlottakat figyelembe akarja venni, annak a beváltók fognak örülni legjobban.

A mi a munkások leköltését illeti s azon indokokat, melyeket az O. s. f. jogosnak akar feltüntetni, el nem fogadjuk, illetve szinte nem írjuk alá, mert ezek a munkások, míg jó válogatónok lettek, éveket dolgoztak a selyemtenyésztés szolgálatában, s mint kezdők sok időt koldus napszám mellett, sőt talán sok napot ingyen. Mert néhány év előtt nem napszámot, hanem a végzett munka után kaptak díjat, s akkor volt olyan nap is, hogy ismét és ismét visszadobta egyik másik felügyelő a válogatott gubót, mint nem jól válogatottat s végre nem volt semmi kereset. Keservesen keresték azok a silány napszámot, s nem a selyemtenyésztési intézmény érdeme a jelenlegi tudásuk. Az intézetnek munkás kell, ez dolgozik, az fizet s így quiték. Dénique, ha az az előmunkás leány a beváltásnál megérdemel 2—3 koronát, úgy a főválogatásnál, a mely főbb munka mint a beváltásnál válogatás, ha nem is annyit, de legalább megközelítő díjazást érdemel.

Az O. s. f. erre vonatkozó magyarázatát senki sem fogja helyesnek elismerni. Ez az eljárás rabszolgaszerű.

Azt mondja az O. s. t. felügyelőség, hogy reklámot nem csinál. Dehogy nem. Csak nem hiszi el az O. s. t. felügyelőség, hogy oly naivak vagyunk s ezt elhiszük. Mondják meg, kérjük, van-e még intézmény az országban, a melynek előbbrevitele érdekében annyira ütnék a nagy dobót, mint a selyemtermelés érdekében? Az O. s. f. szükségesnek tartja, a több mint 100.000 tenyésztőt a selyemtenyésztésre vonatkozó nyomtatványokkal ellátni. Hát ez könyörgünk alásan nem szükséges, mert ezeket, az igen jó számdékkal megírt dolgokat épen a selyemtenyésztők nem olvassák el, mások meg eo ipso nem olvassák. Pedig a felügyelőség ezeket egyeseknek, felügyelőknek, községeknek, szolgabíróknak, gazd. egyleteknek 100 és 1000 számmal küldi. Hát ez nem tékozlás? És higgyék meg, ha akad is a termelők között, olvasója, az a x. i. termelő edes keveset érdeklődik, hogy az y. i. mennyit termelt s mit kapott érte. S hogy egyes részeket, mily tapintattal írják meg, az altszektől

felügyelőkké avanzsított urak, arra legjobban megadta a választ a Délmagyarországi tanítóegylet ez idei közgyűlése.

Mit közöl az O. s. t. felügyelőség a hírlapokkal, azt nem tudjuk, mert velünk nem közöl mást mint a „Jelentést“ a melyből rendszeren csak a nagy magastalást s a termelt gubó mennyiséget s az érte kifizetett összeget látjuk, de tiszta képet nem, mert nem mondja meg, mennyit kap a gubóért, mibe kerül a sok felügyelő, fő- és főfelügyelő, mennyit költ nyomtatványokra (reklámokra) stb.

A magra vonatkozó kifogásunkat nem dönti meg, mert hogy elsorolja, hogy mely községben mennyi gubó lett a 267-es fajból, ez még semmit nem bizonyít, s állításunkat, hogy ki nem próbált fájjal kísérletez, épen nem gyengíti, mert elfeledkezett megmondani, vagy szándékosan elhallgatja, hogy hány kgr. s gramm pete lett, hány tenyésztőknek kiosztva a kifogásolt petéből, s hány tenyésztő hozott gubót, s a kiosztott pete után hány kgrmmot kellett volna hozni normális viszonyok között. — Azt pedig, hogy mi azt állítottuk volna, hogy: „olyan petefajt osztott ki a felügyelőség, melyet előzetesen nem vizsgált meg“ nem állítottuk. Tessék nagyobb figyelemmel átolvasni mit írtunk, s nekünk olyat, a mit nem állítottunk, ne tessék imputálni. Mi nem rossz indulatból, hanem csak is kizárólag a termelők érdeke megővéséből szólaltunk fel.

Pérsze a legkönnyebb a tények elterítése által mosakodni, s egyszerűen kimondani, hanem sikerült a tenyésztés, annak oka nem a petében, hanem másban (kiben?) keresendő. Szóval, ha mi experimentálunk, s nem sikerül, te ostoba tenyésztő vagy az oka. Fő, hogy te is okultál, s mi is.

A magyar nyelv használatára, illetve az ékes német nyelvű rendeletekre, ismét azt mondjuk, hogy a német nyelvre épen nincs szükség. A tenyésztők nem kapnak rendeleteket, csak a felügyelők s beváltók, ilyeneket pedig csak olyat alkalmaznak, a ki magyarul is tud. Minek hagynak olyan embert hivatalban, mint pl. a verseczi főfelügyelő is, a ki egy kukkot se tud magyarul. Mindenütt az államnyelvet követelik, csak az O. s. f. tartja meg a magyarul nem tudó elemeket, sőt még főfelügyelőknek is megteszi busás fizetéssel s provizióval. Azt mondja az O. s. f. nem kap más embert, azért a fizetésért, dehogy nem, csak álljon el a Zopftól. Miért nem lehet más ember valami a selyemtenyésztésnél, mint nyugdíjas katonatiszt? Nincs más nyugdíjas, becsületes ember is. Távoly legyen tőlünk, hogy a selyemtenyésztésnél alkalmazott bármelyik nyugdíjas katonatiszt becsületében kételkedjünk, de már az O. s. f. azon felfogása ellen, hogy csak is nyug. tiszt becsületes ember s a civil nem, ez ellen a leghatározottabban tiltakozunk. Tudjon a felügyelő lehetőleg a nép nyelvén, s a beváltó is annyit, hogy megérthesse a feleket, de magyarul a feltétlenül tudjon. A ki nem tud magyarul, annak egy m. kir. áll. intézetben, nincs helye. Ha nem kell neki a magyar nyelv, ne egye a magyar állam nyerejét. Magyarországra két nyelvű rendelet se kell tehát, s ha az O. s. f. Horvátországba küld rendeleteket, oda küldje két nyelven.

Azon állítását az O. s. f.-nek, hogy nehéz felügyelőül alkalmas embert találni, igaz, de nem a csekély jövedelem miatt, mert a mint értesültünk egy felügyelő jövedelme szabad lakáson kívül, kitesz 1200—1600 koronát, a főfelügyelő pedig túl haladja a 2000 koronát. Tehát nem ez a baj, hanem az hogy a selyemtenyésztési alkalmazottak ép úgy függnek, mint Mahomed koporsója, e. p. egy embertől. Nem biztos az állásuk. Tessék csak rendes állami hivatalnokoknak deklarálni, kik élethossziglan lesznek ki-nevezve, előlépésben részesülnek, nyugdíjképesek s csak fegyelmi utón mozdíthatók el, s lesz elég képzett, művelt fiatal ember, a ki szívesen a selyemtenyésztés szolgálatába lép s ennek szenteli életét, s bizonyosan jobban fog érdeklődni a selyemtenyésztés iránt, mint azok, kik élők legnagyobb részé — más téren töltötték el s csak 45—50 éves korukban kerülnek a selyemtenyésztés szolgálatába.

Különben béke velünk!

A kis ember hitele.

Valóban csodálatos, hogy akkor, amikor a bőség bekövetkezik aratáskor és az után, amikor a tél a hambár a rogyásig és sokszor százakat, ezeket őrök kincsek fekszenek a magtárban, a gazda szegény, sokszor olyanira, hogy a legelembb, mindennapi szükségességet sem képes fedezni. A buza és általában a termények árai a világforgalomban még nem jutottak megállapodásra, tehát nem képes, csak a legolcsóbban értékesíteni terményeit és beleesik azután az uszora körmeibe, mely lesve lesi ezt a szorult helyzetet és azután mohón rá veti magát a gazdára, hogy nadályként kiszívja prédáját.

Valóban nagyon is elítélhető gazdáink élelmességét és nagy maradiságukat bizonyítja, hogy a télt hambárral nem képesek hitel útján az uszortól önállósítani magukat s nem tudnak segíteni magukon; pedig épen a takarítás körül merül fel legtöbb kiadás, melyet a termények biztosítása érdekében teljesíteni kell.

Rendes eljárás szerint ilyen szorult helyzetben beállnak azután a kényszer eladások, mikor a gazda az amugy is felette alacsony áron alul, még jóval olcsóbban eladni kénytelen terményeit, akkár effektív, akkár határozott alakjában. Sokszor egy kisebb, rövid lejáratú kölcsönnel, százakat lehetne megmenteni, de nincsen hounan; hosszabb jelzálogos hitelbe nem akar belemenni a gazda és váltó-hitelét sem akarja igénybe venni.

Ilyen nyomasztó körülmények között legcél-szerűbb lenne kis-gazdasági — mondjuk — földmi-

velői hitelszövetkezetek felállítása községenként, melyek a föld learatott terményeire nyújtanának kisebb hitelt, melyeknek biztosítója a gazda becsülete és maga a kölcsön alapjául szolgáló termény lenne.

Ha a kereskedő hosszabb-rövidebb lejáratu hitellel dolgozik, sőt egyenesen erre fekteti üzletét, úgy hogy a hitelező gyáros, vagy nagykereskedő árujával, tehát idegen áruval képes nemcsak pénzre, de sokszor vagyonna is szert tenni: annál inkább megvan a lehetőség, hogy a gazda a saját terményeire nyerjen hitelt, a hol ő nem közvetítő, hanem tulajdonos.

Elvileg igen helyes elhelyezkedés és célszerű a nagyobb központi raktarak felállítása és fontos tényezőjét képeznek a kivitel esetében a gazdasági termények forgalmának, de annak megteremtése előtt, tan azért is, mivel körülményes, jó lesz kisebb hitelszövetkezeteket alakítani, hol a termények a háznál maradnak, azokra adatnak előleg és azok így a szövetkezetnél számon tartatnának.

Valóban csodálatos, hogy a takarékpénztárak s egyáltalán a pénzüintézetek a jelzálog- és váltó-hitel kivül az ingóságok- és terményekre nem terjesztik ki hitelműveleteiket, ami valódi lendületet adna gazdasági életnek és nagy előnyt nyújtana még a természetes olcsóbb hitelek mellett, az intézeteknek. Ezen hitelműveletnek pénzüintézeteknél való parlogon heverése mellett, szövetkezetek lennének felállítandók, melyek hivatva lennének ezen a sokszor nyomasztó pénztelenségen segíteni, emellett pedig a gazdaközön-séget a végzetes uszortól mentenék meg.

A mostani, valóban hallatlan pénzbőség mellett könnyen lehet a tőkét jó firmák mellett biztosítékkal mozgósítani és decentralizálni s egy kis élelmesség mellett a szövetkezetek magukhoz terelhetnének tőkéket a kisebb, sokszor pillanatnyi hitel kielégítésére. A dolog egyszerű a maga lényegében és kivitelében, csak értelmes, szakértő ember vegye kezébe és elméldkedjék felette.

H I R E K.

Személyi hír. Mattanovich Adolf polgármester, ki Pavlovics György főmérnök kíséretében a németországi városok drezdai kiállítását tanulmányozta, tegnap délután visszaérkezett és helyettesétől, Szabó János főjegyzőtől átvette hivatala vezetését.

Hivatal átvétel. A Temesvárról ide visszahelyezett Fodor József posta- és távirtda felügyelő csütörtökön vette át a posta- és távirtda hivatal vezetését Labancz Mihály h. főnöktől. A fontos és felelősségteljes hivatal új vezetőjét — kibem magyar társadalmunk egy kiváló és buzgó tagját nyerte vissza, mi is szívélyes isten hozottal üdvözljük.

Eljegyzés. Degrell István német-palánkai m. kir. posta- és távirtda tiszt eljegyezte Gergelyi Sarolta úrhölgyet, Gergelyi László volt antalfalvai közs. jegyzőnek művelt lelkű, szeretetreméltó leányát. Szívvel gratulálunk.

Iskolai hír. A főgimnázium ifjúsága ma, Ó Fel-sége névnappja alkalmából, d. e. 9 órákor ünnepélyt rendez. Tárgysorozat: 1.) Himnusz. Éneklí az ifjúság. 2.) Himnusz. Irta Vörösmarty Mihály, szavalja Labancz Kálmán V. oszt. tan. 3.) Király-himnusz. Jókai szövegére szerző Erkel Ferenc. Éneklí az ifjúság. 4.) Költők Mátyás udvarában. Irta Rudnyánszky Gyula, szavalja Sepsei Mihály VII. oszt. tan. 5.) A király névnapján. Irta Erdélyi Zoltán, szavalja Fischer Sándor IV. oszt. tan. 6.) Szózat. Éneklí az ifjúság.

Október 6-án d. u. 4 órákor pedig az aradi vértanúk emlékének fog áldozni a főgimnázium önképző köre. Tárgysorozat: 1.) Megnyitó beszédet mond Kiss György főjegyző, VII. oszt. tan. 2.) Október hatodikán. Irta Ábrányi Emil, szavalja Lövinger Vilmos VIII. oszt. tan. 3.) Batthyány hamvai felett. Irta Illyés Bálint, szavalja Schukker Miklós VI. oszt. tan. 4.) Ünnepi beszéd. Tartja Christian Radó, ifj. elnök, VIII. oszt. tan. 5.) Október hatodik álom. Irta Tuba Károly, szavalja Karner János, VIII. oszt. tan. 6.) Mikor az okosfőfakat faragták. Irta Tóth Kálmán, szavalja Lazárovics Vojin, VII. oszt. tan. 7.) Az aradi nap. Irta Lévy József, szavalja Kovács Géza, VI. oszt. tan. 8.) Szózat. Éneklí az ifjúság.

Közgyűlés. A Gromon Dzsó magyar nyelv-terjesztő egyesület ma d. e. 11 órákor tartja a város-háza nagytermében rendkívüli közgyűlését. A mennyiben a tagok kellő számban nem jelennek meg, a közgyűlés jövő vasárnap, f. hó 11-én fog megtartatni.

Eljegyzés. Paulini Vilma, okleveles tanítónő tegnap jegyezte el Hajdu Vilmos m. k. vámtiszt. A boldog jegyespárnak mi is őszinte szívvel gratulálunk.

Pancsova város IV. rendes közgyűlése. Pancsova város törvényhatósági bizottságának 1903. évi október hó 5-én d. e. 9 órákor a városi székház nagytermében tartandó IV. rendes közgyűlésében előadásra kerülő ügyek tárgysorozata:

1. Polgármester havi jelentése.
2. Jász-Nagykúni-Szolnok megye átirta Deák Ferencz születése százados évfordulójának megünneplése iránt.
3. Budapest székes főváros körlevele az országban állandóan nem lakó, de innen jövedelmet élvező birtokosok fokozottabb megadóztatása iránt a képviselőházhoz intézett feliratnak pártolása tárgyában.
4. Kolozsvár város körlevele az adórendszer megjavítása iránt a pénzügyi kormányhoz intézett feliratának támogatása tárgyában.
5. A városunkban rendezendő ipar- és mezőgazdasági kiállítás előkészítő bizottságának megkeresése, a kiállítási bizottságba 20 tag kiküldése iránt.

6. Az esküdtek kiválasztásához bizalmi férfiak kiküldése.

7. A számonkérő széki ülés jegyzőkönyvének bemutatása.

8. A városi szervezési szabályrendelet tervezete.

9. Építési szabályrendelet tervezet.

10. Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter 27825. sz. leirata a bérkocsi ipar szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

11. A kereskedelmi Miniszter úr 47.648/VII.-1903. sz. a. kelt leirata Pancsova és Budapest közt létesítendő közvetlen távbeszélő létesítése tárgyában.

12. Jovánov Miklós hivatalos nyugaldíjazási ügye.

13. A gazdasági ismétlő iskola ügye.

14. A temespart vasúti állomás vágánya által elfoglalt terület kisajátítása céljából kiállítandó nyilatkozat tárgyalása.

15. Az 1901/1902. évi törvényhatósági útalap zárszámadások.

16. Előterjesztés a halászati jognak a kiöntött és Pancsova város tulajdonát képező területeken való gyakorlása iránt.

17. A pancsovai minorita társház kérvénye, községi pótdadók törlése iránt.

18. Dr. Alexics Szilárd kérvénye, az 1897—1901. években befizetett mezei ördj visszafizetése iránt.

19. Wrana Húgó és tsai szállóirtokos kérelme a szállók előtt húzó városi út eladása tárgyában.

20. Segélyezések.

21. Szabadságolás.

Társaskör új helyisége. A Társaskörnek a nyár folyamán díszesen s a legkényesebb igényeknek teljesen minden tekintetben megfelelő, díszes otthona immár elkészült. Szerdán, szept. 30-án át is költözött a Társaskör ideiglenes Otthonából a Trombita szállóból új otthonába. Városunk magyar társadalmi valóban büszke lehet remek otthonára, mely bizonyára ritkítja párját az egész délvidéken.

Magyar nyelvi tanfolyam. A Gromon Dezső magyarnyelvtanítói egyesület által rendezendő magyar nyelvi tanfolyamra, a jelenkezés megkönnyebbitése végett, szívességből a Wittigshlager C. féle könyvkereskedés is előjegyzi a résztvevő óhajtokat.

Helyes intézkedés. A vörheny betegek folytonos szaporodása a következő helyes rendelkezésekre bírta a városi tanácsot. Elrendelte ugyanis, hogy a környékbeli falvakból csak olyan élelmiszereket szabad behozni, melyeknek tulajdonosai igazolják, hogy házukban járványos betegség nincsen; hogy a piacon árusítandó élelmi cikkek csakis tisztán tartott asztalokon, kosarakban vagy gyékényen rakhatók közszemlére, tej, tejjől, vaj, túró, méz stb. csak elzárható edényben hozható a piacra. A rendelkezés szigorú ellenőrzésére és betartására a soronpörök és a rendőrség utasított. Ezenkívül elrendelték, hogy fertőzött házak szigorúan elkülönítendők, járványos betegek vagy halottak látogatása eltiltandó, temeseknél a gyszertartás az udvaron kívül végezendő, a temetésnél résztvevő felülről koporsót csak 60 méter távolságban követhetik, gyermekek csoportulása, czirkuszba menése, templomba járása és a tiltva van. Végül elrendeltetett, hogy az utcák söprése csak a hajnali órákban, illetve szükség esetén d. u. 3—4 óra között eszközölhető.

Deák Ferenc emlékezete. A haza bölcsé születése százados évfordulója alkalmából közlő országos ünnepre Deák Ferenc emlékezete címmel értékes is füzet jelent meg, a mely magában foglalja röviden mindazt az anyagot, a mely az országiszerte tartandó Deák-ünnepnek az ünnepi program összerakásához szükséges. Deák Ferenc emlékeztető Móra István írt, a 60-as évek rövid jellemzését. Dr. Götz József fejt, Pósa Lajos, Ujváry Béla, Hínke Béla költeményekkel gazdagították a füzet tartalmát, a melyet Deák Ferenc bölcs mondásából egy csomó idézet s Deák Ferencről szóló apróságok feljegyzése tesz teljessé. A füzetet képek is díszítik. A Deák emlékfüzetet kiadta a Lampel-Wodianer féle udvari könyvkereskedés Budapest, Andrássy út 21. sz. Ára 20 fillér.

Segédjegyző választás. Torontál-Ozora község képviselőtestülete a községben megüresedett volt segédjegyzői állásra, az eddig helyettesített volt segédjegyzőt, Stross Ernőt, egyhangulag megválasztotta rendes segédjegyzővé.

Becsútták az ovodákat. A járvány bizottság, tekintettel a vörheny veszedelmes terjedésére, az összes ovodákat bezáratta. Így csütörtök óta a vig gyermekét zsvajtól hangzó ovodákban csend honol. Bár ne honolna soká!

A vörheny-járvány csak nem akar szüni. Jelenleg 21 házban 34 vörhenybeteg van, kik közül kilenc a járványkorházban gyógykezeltek. A hatóságilag elrendelt óvintézkedések lelkiismeretes betartása nagyon is ajánlatos.

Járvány a szomszédban. Mint értesülünk a tő szomszédságban lévő Hertelendyfalván a vörheny nem csak igen nagy mérvben el van terjedve, hanem rakásra szedi az áldozatokat is. Több mint 60 házban van vörhenybeteg s mindennap 1—2 gyereket visznek ki az örök nyugalom helyére. Az iskolák s ovoda azonban vígán működnek, pedig a mint halljuk semmi óvintézkedést nem tett a hatóság. Hát

nincs ott orvos? S mit szól a járásorvos? Nincs-e valami okozati összefüggés a Hertelendyfalvi s pancsovai vörheny járvány között. A Hertelendyfalvi sok tejes asszony mindennap száz, meg száz házba bejár t-jjel s más egyéssel. Jó volna a dolgot kissé figyelemmel kísérni, mert elvégre is hatósági személyek nem gondolkozhatnak úgy mint egy Hertelendyfalvi csángóasszony, a kinek a gyermeke vörhenyben elhalt s a ki, midőn kérdezte valaki, mi baja volt a gyermekének, azt felelte: „Nem volt kérem annak az Isten világán semmi baja, csak olyan vörös volt mint a rák.“

Kirándulás. A „Pancsovai iparos-dalárda“, mely a „Zimonyi iparos dalárda“ mai zászlószeletésén testületileg vesz részt s az esti rendezendő hangversenyen is közreműködik, ma reggel 6 órakor külön hajón rándult át Zimonyba. A kirándulásban sokan, nem dalárdisták, is részt vesznek.

Ministeri határozatok iparügyekben. Láng Lajos kereskedelmi miniszter valamennyi másodfokú iparhatósághoz rendelt intézett, amelyekben fölminti az iparhatósági megbizottakat az I. fokú iparhatóság székhelyén kívül eddig eszközölt műhely és gyártelepek megvizsgálásának kötelezettsége alól, még pedig azért, mert a legközelebb életbe lépő 1900. évi XX. törvényeik szerint az iparkihágási itéletek alapján befolyt büntetéspek felerésze a községet illeti, az ipardíjak pedig kereskedelmi oktatási célokra fordítandók, s így az iparhatósági megbizottak fuvar-költségeinek fedezésére alap ez idő szerint nincsen. — Egy másik határozatot is hozott a kereskedelmi miniszter, kimondván, hogy az ipartestület kötelekbe tartozó iparosokat, alkalmazottaik biztosításánál, a kerületi és ipartestületi betegsegítő pénztár között szabad választási jog illeti meg.

Állami szőlőtelepeken eladó szőlővesszők s szőlőoltványok. A földmivélsügyi miniszter az állami szőlővesszőszaporító- és oltványtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok eladása tárgyában kiadott hirdetését bárki ingyen megkapja a gazdasági egyesület kertjében.

A gőzgépezők és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1903 évi október hó 17-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhely épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények m. kir. ker. iparfelügyelőhöz Temesvár; Józsevár Hunyadi út 23. sz. címre, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

Torokbajosoknak. Az időjárás hirtelen változása következtében folyton szaporodó gége- és torokbetegségek mindenkinek figyelmét azon tapasztalat felé irányítják, hogy a torok gargalizálása a gyógyvíznek sokszorosan bevált Rohitschi „Styriaforrással“ torok- és gégefő-hurtnál föltötte gyógyhatásának bizonyult. — Kiváló orvosok s gyógyultak nagy száma a közönség köréből nyilatkoztak ily értelemben. A hatás már az első kísérletnél nyilatkozni szokott a nyálkaváladék szaporodása és szenvedő nyálkártyák gnyuladásának alábbszállása által, sőt a folytonos, rendes használat még az idült, krónikus ilyenmő betegségeknek is biztos gyógyulást eredményez. A „Styriaforrás“ minden jobb ásványvíz-kereskedésben, gyógyárú-üzletben és gőzgyártásban kapható, valamint egyenesen a „Rohitsch-Sauerbrunni Kúta kezelőségénél is megrendelhető.

Tessék magyarul beszélni! Rövid idő óta a nemzetiségek igen hangosan gondolkoznak. Vakmerőségük odáig terjed, hogy már nyilvános helyeken is merészkednek a magyar nyelv ellen tüntetni. Öszintén megvallva, enek tulajdonkép mi vagyunk az okai. Mert, ha mindannyiszor akadna ember, a ki őket emberségre tanítaná, valamivel szerényebben viselkednének. Két ilyen dicseretelmő erélyes föllépésről kapunk hírt. Az egyik Kolozsvárott történt. A kolozsvári egyetem rektora ugyanis plakáton értesítette az egyetem nem magyarjku hallgatóit, hogy az egyetemi tanács határozata alapján a menzánál fegyelmi vétséget követ el az, aki nem magyarul beszél. A rektor megemlíti a plakáton, hogy a nem magyarjku hallgatók szándékosan kerülék azt, hogy magyarul tanuljanak vagy beszéljenek, ezért bocsátotta ki a rendelet. Nagyon helyes intézkedés és csak az van hátra, hogy erélyesen végrehajtsák. A másik esetnek a szabadkai polgári főlebbzési bíróság volt a színhelye. Valamilyen sváb azzal a pergáló kifogással élt, hogy nem tud magyarul beszélni és így nem értette, hogy mi az a szabadon választandó bíróság. A járásbíró helyt adott a kifogásnak. Nem úgy a felebbzési bíróság, a mely elutasította a kérését, azzal az indoklással, hogy magyar honosról föl kell tételezni, hogy érti az állam nyelvét. Nagyon természetes!

Anglia vagyona. A világon a leggazdagabb emberek Kínában laknak, a legtöbb milliomos az amerikai Egyesült Államokban, de a leggazdabb nemzet a föld hátán az angol. Egy angol statisztikus, Sir Róbert Griffen néhány lap előtt előadást tartott arról a gazdagságról. Ebben az előadásban akkora számok szerepelnek, hogy az ember szemé szinte belékaprázik és a mekkorakkal legföljebb a csillagvizsgálók operálnak. Az egyesült angol királyság negyvenkét milliónyi lakosságának évi jövedelme Griffen számítása szerint 1.750.000.000 font sterling, ami

15.000.000.000 font sterling tőkének felel meg. Egy font sterling tudvalevőleg 25 korona. Kanada lakosságának évi jövedelme 270.000.000 font sterling, amiből a hatodfél milliónyi lakosság mellett egy-egy emberre — a gyermekeket is számítva — 48 font esik, míg az anyaország lakosságának fejenként csak 36 font jut. — Ausztrália lakosságának évi jövedelme 210.000.000, Ujzélandé 4.000.000, Indiáé 60.000.000 font sterling. A délafrikai gyarmatok lakosságának 100.000.000 font, vagyis fejenként százhuszonöt font. Ilyen gazdag gyarmat több a világon sehol nincs. Az összes többi brit gyarmat lakosságának évi jövedelmét Griffen 200.000.000 font sterlingre becsüli. Ezek szerint az adatok szerint az egész brit birodalom lakosságának egy esztendei jövedelme 3.130.000.000 font, a mi 22.250.000.000 font sterling kapitálisnak felel meg. Így rengeteg vagyon, de még a fele, sőt a harmada sincs egyetlenegy európai birodalom határai között sem. Az angol után Európa leggazdagabb nemzete a francia, de ez is óriási messzeségben marad az angol mögött. Legjobban gazdagodott az utóbbi időben a német nemzet, de ez legföljebb csak a francziát közelíti meg. Az egyetlen ország, amelynek lakossága gazdagság dolgában az angollal összehasonlítható, az amerikai Egyesült Államok. Ez óriási köztársaság népének évi jövedelme nem kevesebb, mint 3.000.000.000 font sterling, ami 18.000.000.000 font sterling tőkét képvisel. Ennek a két angol-szász nemzetnek a gazdasági ereje akkora, hogy egész bátran sikrá szállhatna az egész világgal.

Helyi hajómenetrend. A Dunagőzhajótársaság értesítése szerint a helyihajó október 1-től 1904. év márczius 31-éig a következőleg fog Pancsova—Zimony és viszont között közlekedni. Pancsováról—Zimonyba indul d. e. 9¹/₂ és d. u. 2¹/₂ órakor. Zimonyból—Pancsovára indul reggel 7 és déli 12 órakor.

CSARNOK.

Egy csókról.

Még ott az ábrándos diák korban nagyon megszeretett egy ifju egy leányt. Az ifju kékszemű, szőke gyerek volt, bogárhaju tüzes tekintetű a leány. A sors nagyon kegyetlen volt irántuk. A kölcsönös vonzalom dacára évek multak, míg egy ünnepnap zsuron összehozta őket a véletlen.

A találkozás nagyon különös volt. A leány emlékei között napsgaras délutánok kergettek egymást, melyeken oly kimondhatatlan boldogsággal gondolt egy szőkehaju, kékszemű fiúra; az ifju sok viharon, megpróbáltatáson keresztül ment lelkében, mint valami tündéralom, úgy jelent meg, egy bogárhaju, tüzer tekintetű leány. Szóval a káprázatos múltból évek multával mind kettőnél csak az emlékek maradtak meg s őket ma hozta először össze a sors.

Egy sarokban kacagva mesélték egymásnak a multat. Az egész társaság figyelmét magukra vonták, de annyira el voltak merülve, a verőfényes napok apró eseményeinek magyaráztatásába, hogy észre sem vették ezt. Midőn véletlenül találkozott tekintetük a közel ülő mama szigorú pillantásával, egy ügyes mozdulattal elváltak egymástól s pár perc múlva már a szőke ifju egy kékruhás mosolygó leányt, a tüzes tekintetű leány egy szomorú ifjut mulattatott.

Elérkezett így az oszonna ideje. Ott jó messzé kerültek egymástól. Asztalbontás után valami társasjátékra került a sor, mint a hogy a mi kis városunkban ez már szokásban van. Jó ideig elmulattak ezen, azután zálogváltás következett.

Pompás jelenetek követték egymást.... s hogy, hogy nem, ezek zajában elcsattant egy csók.... Mäskor is megtörtént.... mások is megésett s most mégis kellemetlen jelenet következett.

A tüzes tekintetű leány haragra gerjedve fakadt ki:

— Ez már mégsem járja... ki van mondva, hogy csak a kézcsoók illik a tisztességes társaságban s itt vakmerően az arcát csókolja meg az embernek.... Jegyezze meg magának, hogy el illetenség is....

— Ugyan kérem....

— Ne kérjen semmit... egy ilyen tisztességtelen embernek nem lehet megbocsátani... az ilyen ember nem a mi körünkbe való....

És még talán czifrábbakat is mondott volna, a megszegyenített ifju, egykori ideálja, fejére, ha többiek közbe nem lépnek s le nem cseszenítik a leányt.

A társaság jó kedve meg volt zavarva. Uualmasan, kelletlenül folyt tovább a játék, míg szállingózni nem kezdett a társaság. A bucsuzók között volt az ifju is. A távozókat ki kísérte a háznép, a folyósón sikerült az ifjunak pár perczre együtt lenni a haragos leánnyal. Nem tudta megállni, hogy oda ne szóljon:

— Ugyan Elly, miért zavarta meg a társaságot avval a komédiával... Annyira megszegyenített, pedig a csókot vissza adta!!

— No! no! csak nem kell mindenkinek elmondani... vissza, vissza adtam, de maga az illet nem érti s kacagva csapta be az ajtót az ifju után.

Odakünn csillagos volt az ég. Az ifju egy lépéssel közelebb érezte magát a leánylélek megismeréséhez.

Zombory Dezső.

Ferencz József Keserűvíz

az egyedül elismert
kellemes ízű ter-
mészetes has-
hajtószer.

**A légesőutak hurutjával
a Rohitschi
rendszeres használata köny-
nyebbülést idéz elő.**

Nagybani raktár Magyarország részére:
Hoffmann Józsefnél, Budapest, Bathory-ut. 8. sz.

HIRDETÉSEK.

18509. szám
1903 tkv.

Árverési hirdetmény s feltételek.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 6065/903. tklvi sz. alatt előterjesztett kérelem folytán Feymann Gyula pancsovai ügyvéd által képviselt **Vekeczky János** jarkováci lakos javára 118 kor. tőke, 47 kor. 65 fill. eddigi s még telmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében **Idvorjan Koszta** jarkováci lakos adós, illetve a jarkováci gör. kel. szerb egyház alap tklvi tulajdonos ellen a Jarkováci községben és a jarkováci 1252. sz. lapról a 2537. sz. tjkvbe átjegyzett: 1) I. dűlő 147 hrsz. 2 hold I. o. szántóra 787 kor. becárban az árverést C. 3. alatt **Idvorcz Maxa** jarkováci lakos javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával, ha azonban nem haszonélvezeti joggal 750 kor. vételár el nem éretnek, akkor az ingatlan a haszonélvezeti jog fentartása nélkül nyomban újra bocsátandó árverés alárendeli s azt valamint a megállapított felvételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Jarkovác községben 1903. évi november hó 25-ik napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő úgy a tklkönyvi hivatalban mint Jarkovác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1.) Kikiáltási ár a becár.
- 2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.
- 3.) Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becárának 10%-át vagyis 78 kor. 70 fill. készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt u. a. kiszolgáltatni.

Pancsován, 1903. évi szeptember hó 10-én.

Csegery Lajos,
kir. széki bíró

1-1

**Thierry A. gyógyszerész
BALZSAMJA**

a legjobb diätetikus házi-szer.

emésztési zavarok, gyengeség, érelgyengeség, gyomorégés, fejfájás stb. ellen. köhögéscsillapító, görcsűntető, nyálkaoldó és tisztító hatású. 12 kis üveg vagy 6 duplaüveg ára, dobozzal együtt, bérmentve 4 kor. Thierry A. gyógyszerész a Védangyalhoz Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Csak az itt fel-tüntetett a páczavédjeggyel való di. Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra bármint sehnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elérhető a fájdalmas és veszedelmes műtékek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

*** százlevelű róza (centifolia) kenőcsét ***

az úgynevezett **csodakenőcsöt**

használjuk. Ezen kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esont-zú teljesen kigyógyított, sőt újában egy 22 éves, nehéz, rákszerű baj is.

A valódi százlevelű róza (centifolia) kenőcs használható: gyermekágyasoknál jelentkező mellyuladásnál, a tejfolyás elrekedésénél, mellkeményedésnél, orbánczánál, mindenféle régi bajoknál, felrepedezett lábak és lábszárnál, sebeknél, sófolyásnál, dagadt lábknál sőt csontszűknél is; ütött, szürt, lött, vágott- és zúzott sebeknél; idegen testek, mint üveg- és faszálankok, homok és sórép, tűske és által való elváltására; mindenféle daganat, kintőves, karunkubus, úrnövés, sőt ráknál is; ujkkukac, körmödaganat, tályog, feltört lábak, mindennemű égési sebek, elfagyott tagok, betegknél fekvéstől keletkező sebek, nyakdagadatok, vérdagadatok, fűldagadatok, és gyermek azótt sebei stb. stb. 2 téglénél kevesebb nem küldetik szét. 2 tégléi ára bérmentve küldössel 3 kor. 50 fill. az összes előre-beküldése vagy levélbéli megbeszélés mellett. **1000 Készletű iratok nagy számban állanak rendelkezésre.** Ova int-m a vévőkonzóregret hatástalan hamisítványok vásárlásaitól és kérem, szigorúan ügyelni arra, hogy a fenti védjegyek és a „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“ ezéféli-iratnak minden téglénen beögetve kell lennie. Ezenkívül minden téglénen ezen védjeggyel ellátott használati utasításba kell csomagolva lennie. Egyedül valódi centifolia-kenőcsöm utasított és hamisított a védjegytörvény alapján szigorúan üldözöm, szüntőgy a hamisítványok viszon-t-eláróit is.

Egyedül elárósióhely: 20-15

**Schutzengel-Apotheke des A. Thierry
in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Központi raktár Budapestben, Török J. gyógyszerészében, Zágrábban Mittelbach 8. gyógyszerészében és Bécsben C. Brady gyógyszerészében.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

AMERIKA.

Indulás Havreból minden szombaton.
Menetjegyek

**a Francia hajózási vonal
által.**

Jó és gyors szállítás, Kötő-ellátás borral és likőrrel együtt. Bővebb felvilágosítással ingyen és bérmentesen szolgál a

**Francia hajózási vonal
Bécs, IV. Weyringergasse 8.**

Egy régi jó házi-szer

melynek egy családban sem szabad hiányoznia: a mindig jól bevált

Hess Ernő féle

Eucalyptus

garantált tisztaságú, 12 év óta egyenesen Ausztráliából behozott természeti készítmény. Németországban és Ausztria-Magyarországban törvényesen védve. Olcsó ára. 1 kor. 50 fill. eredeti üvegenként, mely igen sokáig eltart, mindenkinek lehetővé teszi annak megszerzését az egészség elnyerésére és a betegség elkerülésére.

1500-nál több dicsérő- és elismerő-levél érkezett hozzám — kéretlenül — oly kigyógyultaktól, kik

szakadásokban, hát-, mell- és nyakfájásban, zsába, légzési nehézségek, nátha, fejfájás, a belső nemes szervek megbetegedése, idült sebek, bőrbetegségek és egyéb bajokban szenvedtek.

Senki se mulassza el, megküldeni magának azon nagyfontosságú könyvet, melyben az Eucalyptus-készítmények pontosan le vannak írva s hogy azoknak a fentemlített betegségeknek való, sokoldalú eredményes alkalmazása miként történik. Ezen könyvet a szenvedők érdekében bárhova teljesen ingyen küldöm meg s abban az olvasó meggyőződése végett, gyógyultaktól származó, bizonyítványokat nagy számban tettem közzé. — Klingenthal i. Sa. (Szászország).

Hess Ernő

Eucalyptus-behozatala.

Kéretik a védjegyre szigorúan ügyelni, Raktár Pancsován: Radda Frigyes és Georgievits István urak gyógyszerüzaraiban.

26-15

4824. szám.
1903.

Pancsovai főszolgabírószágtól.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett borcsai községi körjegyzői állásra ezennel pályázat nyittatik.

Ezen állással 1400 korona évi fizetés szabadlakás konyha kerttel, 800 □-öl föld haszonelvezete, 3 öl tűzifa, 72 kor. faátalány s 160 kor. útiátalány elvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok a kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy élmélete képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabírószághoz folyó évi október hó 15-ig küldje be.

A választás folyó évi október hó 20-án fog Borcsa község házánál megejtetni.

Pancsován 1903 évi szeptember hó 22-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

2-2

5144. szám.
1903.

Pancsovai főszolgabírószágtól.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett borcsai községi segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyittatik.

Ezen állással 400 korona évi fizetés 400 korona anyakönyvvezető-helyettesi tiszteletdíj és 4 öl tűzifa elvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok a kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy élmélete képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabírószághoz folyó évi október hó 15-ig küldje be.

A választás folyó évi október hó 20-án fog Borcsa község házánál megejtetni.

Pancsován 1903 évi szeptember hó 24-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

2-2

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

húsból készült és ennek tápanyagát tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb

erősítő-szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegségek, beteggyermeknek, angol körbán szenvedő gyermekeknek, újduloknak, nemkülönbön

Vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak legajánlatos az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb 20% szerves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjesztő és étvágytal. Raktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kules“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !!! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Nyom. Wittigslager C.-nál Pancsován.